

Dosarul nr. 3-216/23
2-21102603-01-3r-09082023

Prima instanță : Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTȚIE

Complet de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Canpaș-Cop” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023, prin care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al Republicii Moldova,

c o n s t a t ă :

La 08 iulie 2021, SRL ”Canpaș-Cop” a depus acțiune de contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova solicitând anularea răspunsului nr. 28/11-7562, anularea deciziei de clasificare nr. 11 din 28.04.2021 și a Raportului de încercări nr. 7 din 10.02.2021.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 02 februarie 2023, acțiunea depusă de SRL ”Canpaș-Cop”, s-a admis parțial.

S-a anulat Decizia de clasificare nr.11 din 28.04.2021, Raportul de încercări nr.7 din 10.02.2021 și răspunsul nr. 28/11- 7562 emis la 02.06.2021 de Serviciul Vamal al Republicii Moldova pe marginea cererii prelabile, ca ilegale, cu obligarea pârâtului să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea drepturilor de import ale SRL ”Canpaș-Cop” pentru lotul de marfă importat în baza declarației vamale nr. 2070I8266 din 02.02.2021, conform poziției 4810, în rest pretențiile fiind respinse, ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 20 februarie 2023, Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023, apelul depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a fost declarat

inadmisibil, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul stabilit de art. 232 alin.(2) Cod administrativ.

La 19 iulie 2023, Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a declarat recurs împotriva încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii și restituirea cauzei în instanța de apel, pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a menționat că nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2023, considerând-o neîntemeiată și pasibilă anulării.

Recurentul a invocat că, cererea de apel motivată a fost depusă cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de art.236 alin.(2) Cod administrativ.

Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 02 februarie 2023, a fost contestată cu apel nemotivat la 17 februarie 2023, iar hotărârea motivată a fost comunicată la adat de 26 iunie 2023, astfel, cerere de apel motivată depusă la data de 12 iulie 2023, a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin.(2) Cod administrativ.

În circumstanțele date, în speță instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Cu referire la termenul de depunere a recursului:

Potrivit art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 10 iunie 2023.

Conform extrasului din poșta electronică anexat la fila dosarului 136, încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2023, a fost notificată părților la 12 iulie 2023 prin intermediul poștei electronice.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, de a anula încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023 și de a restitui cauza la rejudecare Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei rezultă că, Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a pronunțat hotărârea la 02 februarie 2023.

La 20 februarie 2023, Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a declarat apel nemotivat.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 10 iulie 2023 în temeiul art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibil apelul depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul stabilit de art. 232 alin.(2) Cod administrativ.

Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată prin poșta electronică Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova la 27 iunie 2023, însă, ultimul nu s-a conformat prevederilor legale prevăzute la art.232 alin.(2) din Codul administrativ și nu a prezentat motivarea apelului, drept consecință survenind declararea apelului ca inadmisibil.

Analizând circumstanțele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, ca inadmisibil, fără a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei, din motivele ce succed.

Conform art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

În temeiul art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată reține că, la caz, potrivit înștiințării de la fila dosarului 126, la data de 26 iunie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a comunicat Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova hotărârea motivată, prin intermediul poștei electronice.

La 30 iunie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat dosarul către Curtea de Apel Chișinău (f.d.130).

Potrivit fișei de repartizare a dosarului la 07 iulie 2023, cauza de contencios administrativ a fost repartizată unui complet de judecată, pentru examinarea apelului (f.d.131).

Respectiv, în virtutea art. 232 alin. (2) Cod administrativ termenul pentru depunerea apelului motivat a început să curgă începând cu data de 27 iunie 2023.

La 12 iulie 2023, Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a depus apel motivat la Curtea de Apel Chișinău, înregistrat cu nr. 7458.

Cu toate acestea, instanța de apel, în lipsa unei cercetări minuțioase, la data de 10 iulie 2023, declară inadmisibil apelul Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, în temeiul art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

În conjunctura celor enunțate se atestă că, recurentul/apelantul Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, s-a conformat prevederilor art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La caz, Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova a întreprins măsurile necesare de protejare a dreptului de acces la instanță și în interiorul

termenului legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, a depus apelul motivat.

În pofida circumstanțelor enunțate, Curtea de Apel Chișinău a omis această împrejurare, aplicând direct față de apelant drept sancțiune declararea apelului acestuia ca inadmisibil.

În astfel de circumstanțe, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel pripit a considerat a fi incidente cazului prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ și prin încheierea din 10 iulie 2023 prematur a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut la art.232 alin.(2).

Curtea de Apel Chișinău prin declararea apelului depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova, drept inadmisibil, a dat dovadă de un formalism excesiv, ultimul fiind lipsit de dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 din CtEDO.

Completul de judecată reține că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de Convenție (hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea a notat că, dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță.

Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 10 iulie 2023 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6 §1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023 este neîntemeiată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a anula încheierea contestată și de a adopta o încheiere nouă de restituire a cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului depus de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova.

În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit. c) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al R. Moldova.

Se anulează încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Canpaș-Cop” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind anularea actelor administrative, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc